

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, declarate de inculpatul

Zmeu Octavian Sergiu, născut la 01 septembrie 1983, originar din or. Nisporeni, domiciliat mun. Chișinău, str. Grădinilor 25, ap. 146.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.03.2014 - 21.07.2015;

Instanța de apel: 12.08.2015 - 16.12.2015;

Instanța de recurs: 01.04.2016 - 05.10.2016.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Călărași din 21 iulie 2015, Octavian Zmeu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 324 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, echivalentul a 40000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 4 ani.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Octavian Zmeu activând în baza ordinului Procurorului General nr. 553-p din 29 iunie 2010 în funcția de procuror în Procuratura raionului Nisporeni, fiind persoană cu funcție de demnitate publică în sensul prevederilor art. 123 alin. (3) Cod penal, folosind intenționat situația de serviciu, în perioada 05 - 07 februarie 2014, din interes material, a pretins și a primit de la Ion Melniciuc și Mariana Beschieru bunuri ce nu i se cuvin în următoarele circumstanțe.

Având spre examinare, în ordinea art. 290 Cod de procedură penală, cauza penală nr. 2013240310, pornită la 10 octombrie 2013, în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, pe faptul sustragerii deschise de către numiții Ion Melniciuc și Mariana Beschieru a bunurilor Valentinei Istrati, parvenită în procuratură la 30 octombrie 2013 cu propunerea organului de urmărire penală privind încetarea urmăririi penale din lipsa componenței infracțiunii, procurorul Octavian Zmeu, studiind materialele înaintate și stabilind temeinicia soluției procesuale propuse, conștientizând că această soluție procesuală îi reabilitează pe persoanele bănuite și le este favorabilă acestora, a decis să obțină în legătură cu adoptarea acesteia, deci în legătură cu executarea atribuțiilor de serviciu, a beneficiilor ce nu i se cuvin.

În vederea realizării intenției sale, Octavian Zmeu la 05 februarie 2014,

aproximativ la ora 14.00, în biroul său de serviciu din incinta Procuraturii raionului Nisporeni, situată pe adresa str. Alexandru cel Bun 5, or. Nisporeni, sub pretextul de a nu le înainta lui Ion Melniciuc și Mariana Beschieru acuzarea în baza art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal și dispunerea clasării procesului penal, a pretins de la aceștia mijloace bănești în sumă de 1000 euro, oferindu-i termen pentru transmiterea banilor până la 07 februarie 2014.

La 07 februarie 2014, aproximativ la ora 08.40 în continuarea acțiunilor sale, procurorul Octavian Zmeu în biroul său de serviciu din incinta Procuraturii raionului Nisporeni, situată pe adresa str. Alexandru cel Bun 5, or. Nisporeni, în mod repetat a pretins de la Ion Melniciuc și Mariana Beschieru mijloace bănești în sumă de 1000 euro, fiind stabilită următoarea întâlnire pentru transmiterea banilor după orele mesei a aceleiași zile.

Ulterior, la 07 februarie 2014, aproximativ la ora 15.30, întru realizarea intenției sale infracționale manifestată prin primirea bunurilor ce nu i se cuvin, procurorul Octavian Zmeu, aflându-se în curtea Procuraturii raionului Nisporeni, situată pe adresa str. Alexandru cel Bun 5, or. Nisporeni, pentru a dispune clasarea procesului penal nr. 2013240310, a primit de la Ion Melniciuc mijloacele bănești pretinse în sumă de 1000 euro, care potrivit cursului valutar oficial stabilit de Banca Națională din acea zi, constituiau 18292,90 lei.

3. Inculpatul Octavian Zmeu, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivare a invocat că, inculpatul Octavian Zmeu nu a săvârșit infracțiunea imputată și vinovăția acestuia nu este dovedită conform legii, deoarece probele puse la baza condamnării nu au fost administrate, cercetate și apreciate în conformitate cu legea.

Prima instanță la adoptarea sentinței, a interpretat incorect și a apreciat superficial conținutul probelor examinate în cadrul procesului penal, a refuzat nemotivat în ședința de judecată, de a dispune acumularea în procesul penal a probelor invocate de către partea apărării.

În cadrul examinării cauzei penale, prima instanță a refuzat să se expună asupra obiecțiilor părții apărării, privind nulitatea probelor acumulate de către partea acuzării, iar la adoptarea sentinței nu a ținut cont de prevederile legale privind nulitatea probelor, care stau la baza învinuirii formulate de către acuzare și a omis de a lua în considerație caracterul obligatoriu al hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, cu referire la aspectele de drept abordate în prezenta cauză penală, fapt prin care au fost prejudiciate drepturile inculpatului.

A susținut inculpatul că, prima instanță a omis de a lua în considerație practica examinării cauzelor penale similare de către Curtea Supremă de Justiție, fapt prin care a lezat aplicarea uniformă a normelor de drept procedural specifice infracțiunilor de corupere, de către instanțele de judecată și respectiv a apreciat și aplicat incorect aceste norme în prezenta cauză penală.

În continuare, inculpatul și-a exprimat dezacordul cu condamnarea sa, considerată ilegală și neîntemeiată, dat fiind neadmisibilele probele obținute cu încălcări esențiale a legii, și, respectiv, apreciate incorect în raport cu prevederile legii și împrăjările cazului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie

2015, a fost respins, ca nefondat, apelul cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că, faptele incriminate lui Octavian Zmeu și-au găsit confirmare prin prisma probelor prezentate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată în prima instanță și verificate în instanța de apel, și anume: declarațiile martorilor Teodor Diaconu (f.d.71-72, vol.II); Valentina Istrati (f.d.73-75, vol.II); Nicolae Chiriac (f.d.76, vol.II); Ion Melniciuc (f.d.88-92, vol.II); Mariana Beschieru (f.d.93- 95, vol.II); Serghei Istrati (f.d.98-99, vol.II); procesul-verbal din 07 februarie 2014, privind consemnarea măsurii de investigație - documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice și prin alte mijloace tehnice utilizând aparate tehnice de înregistrare (f.d.22-25, vol.I); DVD-R-ul model „Barges” cu nr. de inventariere 1294, care conține înregistrarea efectuată la 07 februarie 2014, cu tehnica audio-video recorder model „RS-51” aflată asupra cet. Ion Melniciuc, a momentului primirii de către procurorul Octavian Zmeu a banilor în sumă de 1000 euro (f.d.26, vol.I); procesul-verbal din 07 februarie 2014, privind consemnarea măsurii speciale de investigație - documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice și prin alte mijloace tehnice utilizând aparate tehnice de înregistrare (f.d.28-31, vol.I); DVD-R-ul model „Barges” cu nr. de inventariere 1295 care conține înregistrarea efectuată la 07 februarie 2014, cu tehnica audio-video recorder model „MSI” aflată asupra Marianeii Beschieru a momentului primirii de către Octavian Zmeu a banilor în sumă de 1000 euro (f.d.32, vol.I); procesul-verbal de examinare a mijloacelor bănești din 07 ianuarie 2014 potrivit căruia ofițerul de investigație din cadrul DPI și A al MAI a efectuat examinarea banilor în sumă de 1000 euro și anume: 10 bancnote cu valoarea nominală a fiecăreia de 100 euro, după cum urmează: seria S nr. 22946874703, seria X nr. 06706030853, seria S nr. 18598178977, seria S nr. 25076412331, seria S nr. 08560716199, seria N nr. 3710586296, seria S nr. 07426414933, seria L nr. 12902817407, seria X nr. 02268352343, seria S nr. 14882596621, care au fost fotografiate cu ajutorul camerei video „SONY BCR-SR85”, după care a transmis bancnotele lui Ion Melniciuc (f.d.37-41, vol.I); procesul-verbal de percheziție corporală din 07 februarie 2014, din care rezultă că Octavian Zmeu benevol a predat suma de 1000 euro în bancnote a câte 100 euro cu seria și numărul: S 22946874703, X 06706030853, S 18598178977, S 25076412331, S 08560716199, N 3710586296, S 07426414933, L 12902817407, X 02268352343, S 14882596621, seriile și numerele cărora coincid cu bancnotele transmise lui Ion Melniciuc de către ofițerul de investigație (f.d.43, vol.I); raportul de expertiză nr. 54 din 18 februarie 2014 și planșa ilustrativă, potrivit căruia 10 bancnote examinate cu nominalul a câte 100 euro, fiecare cu anul emisiei 2002 - în sumă de 1000 euro, care au fost benevol predate de Octavian Zmeu, în cadrul percheziției corporale din 07 februarie 2014 - corespund după calitate și metoda imprimării rechizitelor, bancnotelor autentice (executate la întreprinderea specializată în confecționarea banilor și hârtiilor de valoare) (f.d.52-61, vol.I); bancnotele în sumă de 1000 euro depistate și ridicate în cadrul percheziției corporale de la Octavian Zmeu la 07 februarie 2014, cu nominalul de 100 euro cu seria și numărul: S 22946874703, X 06706030853, S 18598178977, S 25076412331, S 08560716199, N 37110586296, S 07426414933, L 12902817407, X 02268352343, S 14882596621 (f.d.64, vol.I); procesul-verbal din 21 februarie 2014 de examinare a CD-ului cu înregistrarea

audio din 07 februarie 2014, conform căruia pe fișier s-a constatat discuția în limba română dintre Ion Melniciuc, Mariana Beschieru, Octavian Zmeu și o persoană necunoscută (f.d.67-68, vol.I); CD-ul model „Barges” pe care este înregistrată discuția dintre Octavian Zmeu, Ion Melniciuc și Mariana Beschieru care a avut loc la 07 februarie 2014 în biroul de serviciu a lui Octavian Zmeu, aproximativ la ora 08.40, care relevă pretinderea și acceptarea de către Octavian Zmeu a banilor în sumă de 1000 euro pentru emiterea ordonanței de clasare a procesului penal, care urma a fi eliberată la 10 februarie 2014 (f.d.70, vol.I); procesul-verbal de examinare din 14 februarie 2014 și documentele anexate, potrivit căruia a fost examinat dosarul penal nr. 2013240310 care conține 63 file, în cadrul examinării s-a stabilit că urmărirea penală în cauza respectivă a fost pornită de către ofițerul de urmărire penală al IP Nisporeni, Ghenadie Andronache, la 10 octombrie 2013, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal (f.d.73-104, vol.I); procesul-verbal de examinare din 19 februarie 2014, potrivit căruia a fost efectuată examinarea informației privind convorbirile telefonice ale abonatului 068346891 (Ion Melniciuc) în perioada 01 ianuarie 2014 – 08 februarie 2014, ridicată la 18 aprilie 2014 de la SA „Orange” (f.d.137, vol.I); procesul-verbal de ridicare din 03 februarie 2014, potrivit căruia au fost ridicate ordonanțele din 03 februarie 2014, fiecare pe câte o filă, emise în cadrul cauzei penale nr. 2013240310 de către Octavian Zmeu în vederea aducerii silite pentru 05 februarie 2014 a lui Ion Melniciuc și Marianeii Beschieru (f.d.144-146, vol.I); procesul-verbal de examinare din 24 februarie 2014, potrivit căruia de către procurorul în Procuratura Anticorupție - Andrei Balan în biroul nr. 505 din incinta Procuraturii Anticorupție amplasată pe adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, au fost examinate materialele procesului penal nr. 44 din 27 ianuarie 2014, ridicate la 07 februarie 2014 de la adjunctul procurorului Nisporeni, Teodor Diaconu (f.d.110-114, vol.I).

Respingând apelul, instanța a stabilit că, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței, care au fost obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95 Cod de procedură penală și au fost apreciate conform art. 101 Cod de procedură penală, iar sentința cuprinde elementele definitorii condamnării, prevăzute de art. 394 alin. (1), (2) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a conchis că, considerentele primei instanțe privind condamnarea inculpatului sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul, că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate este dovedită în cadrul procesului penal, astfel fapta acestuia întrunind elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

Astfel, obiectul juridic special al infracțiunii de corupere pasivă săvârșită de procurorul Octavian Zmeu îl constituie relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în cadrul procesului penal, în sfera publică, relații care au fost afectate de comportamentul inculpatului.

Latura obiectivă a infracțiunii săvârșite se caracterizează prin fapta prejudiciabilă exprimată prin pretindere, acceptare și primirea de către inculpat a sumei de 1000 euro pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, și anume a emite ordonanța de încetare a cauzei penale privind învinuirea lui Ion Melniciuc în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, pretinderea, acceptarea și primirea sumei de 1000 euro de către Octavian Zmeu de la Ion Melniciuc și Mariana Beschieru este confirmată și prin înregistrările audio și video, examinate în cadrul ședinței de judecată, potrivit cărora inculpatul direct a indicat suma, a stabilit locul unde aceasta urma a fi predată, a primit suma de bani și a stabilit exact ziua de „luni” când Ion Melniciuc și Mariana Beschieru să vină după ordonanța de încetare care urma să o emită în schimbul sumei respective.

Cu referire la art. 123 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a stabilit că, procurorul Octavian Zmeu activând în baza ordinului procurorului General nr. 553-p din 29 iunie 2010 în funcția de procuror în Procuratura raionului Nisporeni, în corespundere cu prevederile art. 125 din Constituția R. Moldova, art. 40 al Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 „Cu privire la Procuratură” este persoană de înaltă demnitate publică și subiect al infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) Cod penal.

Latura subiectivă a infracțiunii de corupere pasivă este caracterizată prin intenția directă a acestuia, motivată de interesul material, în scopul manifestat prin îndeplinirea unei acțiuni ce ține de obligațiile de serviciu - emiterea ordonanței de încetare a cauzei penale, în condițiile în care s-a pretins remunerarea pentru atingerea scopului.

Instanța de apel a menționat că, aprecierea acțiunilor organului de urmărire penală pe parcursul investigării cauzei și aprecierea probelor, circumstanțelor de fapt și de drept, nu combat existența și legalitatea probelor acumulate pe parcursul urmăririi penale și cercetate în ședințele judiciare, care demonstrează că fapta incriminată inculpatului a avut loc.

Mai mult, inculpatul nu a contestat la judecătorul de instrucție, acțiunile procesuale de urmărire penală, fiind dedusă temeinicia și legalitatea acestora.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului precum că suma respectivă de bani urma să fie transmisă părții vătămate Valentina Istrati în contul prejudiciului cauzat acesteia de către Ion Melniciuc, apreciind-o drept o poziție de apărare, mai mult, suma de 1000 euro nu acoperea prejudiciul cauzat, or, din conținutul art. 9 al Legii nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 „Cu privire la Procuratură” și art. 52 Cod de procedură penală, care prevăd atribuțiile procurorului în cadrul urmăririi penale, inculpatul Octavian Zmeu, exercitând funcția de procuror, nu era abilitat cu atribuții de a primi sume de bani pentru a fi transmise părților vătămate în contul recuperării prejudiciilor suportate.

Față de lucrul judecat de prima instanță, instanța de apel a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

La fel, a reținut că, este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune prevăzută la art. 324 alin. (3) Cod penal: coruperea pasivă, adică pretinderea, acceptarea și primirea personal de către o persoană cu funcție de demnitate publică a bunurilor ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale.

Instanța de apel a menționat că, urmărirea penală și judecata în prima

instanță s-au desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu s-au constatat încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate, prin prisma art. 251 Cod de procedură penală, în special - rechizitoriul și ordonanța de învinuire, ce-l vizează pe inculpat.

Acțiunile organului de urmărire penală au fost în limitele cadrului legal, fără a se constata provocarea la săvârșirea infracțiunii.

Activitatea de investigații, inclusiv măsurile de documentare, interceptare și înregistrarea comunicațiilor telefonice, precum și marcarea și transmiterea banilor s-a efectuat în condițiile legii, fiind respectată competența, iar probelor respective le-a fost dată aprecierea cuvenită în coroborare cu toate probele administrate în cauză.

Ordonanța de învinuire a fost întocmită în conformitate cu prevederile art. 281 Cod de procedură penală, fiind înaintată acuzarea învinuitului în conformitate cu art. 282 Cod de procedură penală.

Rechizitoriul a fost întocmit cu respectarea art. 296 Cod de procedură penală și trimis în judecată în conformitate cu prevederile art. 297 Cod de procedură penală.

Mai mult, în procesul - verbal privind prezentarea materialelor de urmărire penală învinuitului și apărătorului din 11 martie 2014 nu există obiecții, precum și cereri sau demersuri (f.d.231, vol.I).

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a stabilit că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal.

5. Inculpatul Octavian Zmeu, la 15 februarie 2016, în temeiul pct. 6), 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivare a invocat că, instanța de apel nu s-a pronunțat argumentat la motivele expuse în cererea de apel, aceasta s-a limitat doar la expunerea în mod general, privind faptul că - motivele invocate în apel sunt nefondate, nu sunt argumentate din punct de vedere juridic, având caracter subiectiv și declarativ și că toate acțiunile procesuale efectuate în prezenta cauză penală au fost efectuate în mod legal, astfel că probelor legal acumulate le-a fost dată o apreciere corectă de către prima instanță.

Sușține recurentul că, instanțele de fond urmau să aprecieze legalitatea procedurii de acumulare a probelor în cauzele penale pornite pe fapte de corupere și respectiv să aprecieze valoarea probatorie a probelor acumulate - în vederea aplicării uniforme a normelor de drept material și procedural, în cadrul efectuării justiției pe cauzele de corupere.

Instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului invocat în apel - ilegalitatea efectuării în prezenta cauză penală a acțiunii procesuale de control al transiterii banilor, reglementată de art. 135 Cod de procedură penală, acțiune procesuală care prin sine, stă la baza motivării învinuirii formulate de către acuzare și respectiv - ilegalitatea acțiunilor procesuale de fixare documentară a transiterii sub control a banilor.

Or, conform art. 135 alin. (2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 66 din 05 aprilie 2012, în vigoare de la 27 octombrie 2012, până la modificarea sa prin Legea nr. 39 din 29 mai 2014, în vigoare de la 27 iunie 2014, controlul transiterii banilor sau a altor valori materiale extorcate putea fi efectuat doar de

către „organele de urmărire penală” ale Ministerului Afacerilor Interne și Centrului Național Anticorupție, organe care aveau - competența materială exclusivă de a efectua această acțiune procesuală.

Însă, contrar prevederilor legale în vigoare la momentul efectuării urmăririi penale în prezenta cauză penală, prin ordonanța din 07 februarie 2014 (f.d.36 vol.I), a fost dispusă efectuarea controlului transmiterii banilor, de către colaboratorii Serviciului Securitate Internă și Combatere a Corupției a MAI, care nu este organ de urmărire penală (și care la acel moment era reorganizat în Serviciul Protecție Internă și Anticorupție a MAI), iar Legea „Cu privire la statutul ofițerului de urmărire penală”, prevede că, angajații unor alte subdiviziuni ale organelor de drept, pot avea atribuții de ofițer de urmărire penală, în cazul desemnării lor prin ordonanță de către procuror.

În același timp, art. 1 alin. (2) al Legii „Cu privire la statutul ofițerului de urmărire penală” prevede expres că, nu pot fi investiți cu calitatea de ofițer de urmărire penală, angajații organelor de urmărire penală abilitați cu funcții de exercitare a activității operative de investigații (respectiv nici prin ordonanța procurorului).

Conform Ordinelor MAI ce reglementează activitatea Serviciului Protecție Internă și Anticorupție a MAI, colaboratorii acestui organ sunt investiți cu funcții de exercitare a activității speciale de investigații, însă nu sunt investiți cu atribuții de a efectua urmărirea penală.

Astfel, susține recurentul că, la 07 februarie 2014, acțiunea de transmitere sub control a banilor a fost efectuată de către Serviciul Protecție Internă și Anticorupție a MAI care nu este organ de urmărire penală și nici nu poate avea atribuții de organ de urmărire penală, or, acest organ nu avea competența materială prevăzută de lege pentru efectuarea acestei acțiuni procesuale.

Asupra ilegalității efectuării acțiunii de control al transmiterii banilor și respectiv asupra ilegalității acțiunilor de fixare documentară a transmiterii banilor de către un organ operativ de investigații, s-a expus și Curtea Supremă de Justiție cu referire la o situație similară, în decizia din 11 iunie 2014, în cadrul dosarului nr. 1ra-909/14.

Respectiv, inclusiv din conținutul deciziei Curții Supreme de Justiție, este evident faptul că, prevederile legale privind competența materială necesară pentru efectuarea acțiunii procesuale de control al transmiterii banilor se extind și asupra acțiunilor de fixare documentară a transmiterii de fapt a banilor.

În cadrul acțiunii procesuale de control al transmiterii banilor, de către aceiași colaboratori ai Serviciului Protecție Internă și Anticorupție a MAI, au fost efectuate - examinarea banilor care urmau a fi transmiși, înzestrarea cu tehnică specială a martorilor și documentarea cu ajutorul mijloacelor tehnice a transmiterii de fapt a banilor, însă aceste acțiuni nu urmau a fi efectuate și nu urmau a exista în afara acțiunii procesuale de control al transmiterii banilor, ci doar în cadrul acestei acțiuni. Respectiv toate acțiunile efectuate în cadrul acțiunii procesuale de control al transmiterii banilor - de asemenea sunt ilegale din motivul încălcării normelor privind competența materială.

Susține recurentul că, astfel, urmează a fi excluse ca fiind lovite de nulitate datele fixate în: procesul-verbal de examinare a mijloacelor bănești (f.d.37-41, vol.I), procesele-verbale privind înzestrarea cu tehnică specială, procesele-verbale

privind consemnarea măsurii speciale de investigație documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice și stenogramele - anexă la acestea, din considerentul că aceste acte procesuale au fost întocmite cu încălcarea prevederilor legale privind competența materială.

Asupra necesității excluderii probelor ce se află în legătură cu efectuarea unor acțiuni ilegale, s-a expus și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea Gäfgen vs. Germania din 01 iunie 2010.

La fel, acțiunile de control a transiterii banilor la 07 februarie 2014 și a acțiunilor procesuale de fixare documentară a transiterii de fapt a banilor sunt ilegale, deoarece, pentru a fi posibilă efectuarea acestei acțiuni procesuale prezența extorcării este obligatorie, or, organul de urmărire penală nu a stabilit existența extorcării, sau atât în ordonanța de pornire a urmăririi penale, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț, ordonanța de punere sub învinuire și inclusiv în rechizitoriu nu este indicată extorcarea, ca fiind un element al laturii obiective a infracțiunii incriminate.

În această ordine de idei, în partea dispozitivă a ordonanței din 07 februarie 2014, este indicat - a efectua măsura specială controlul transiterii banilor „preținși”, acțiune procesuală care nu era prevăzută de lege.

Consideră recurentul că, organul de urmărire penală face o interpretare extensivă a termenului „extorcare”, considerând că este corect de a aplica prevederile art. 135 Cod de procedură penală și în cazurile în care există doar o bănuț de „pretindere” a unor bunuri, în absența elementelor specifice „extorcării”.

În acest sens este necesar de a fi luat în considerație modul în care s-a expus CEDO în hotărârea Ostrovar vs. Moldova, din 13 septembrie 2005, unde este menționat că, legea națională trebuie să fie clară, să aibă efecte previzibile și să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție.

Respectiv, imposibilitatea efectuării la 07 februarie 2014, a măsurii speciale de investigații controlul transiterii banilor în absența calificativului de „extorcare”, este confirmată în mod expres, prin faptul modificării de către legislator a art. 135 Cod de procedură penală, la 27 iunie 2014.

Sușține recurentul că, atât în titlul cât și în conținutul procesului-verbal de examinare a mijloacelor bănești, care urmau a fi transmise sub control, este indicat că această acțiune procesuală și respectiv procesul-verbal în care aceasta a fost consemnată, au fost efectuate la 07 ianuarie 2014, deci cu 31 de zile anterior pornirii urmăririi penale în prezenta cauză penală, mai mult, organul de urmărire penală la faza urmăririi penale nu a considerat existența erorilor și nu a efectuat corectarea conținutului actului procesual și respectiv, în cadrul examinării probelor în ședința de judecată, acuzarea nu a invocat faptul că data de 07 ianuarie 2014, înscrisă în procesul-verbal de examinare a mijloacelor bănești, constituie o eroare.

În același timp, fiind audiată în ședința de judecată privind originea banilor transmiși la 07 februarie 2014, martorul Mariana Beschieru a declarat că, banii în sumă de 1000 de euro îi aparțin acesteia și concubinului său și că acești bani au fost scoși de către ultimii, la data enunțată de pe contul lor bancar, deci, conform declarațiilor lui Mariana Beschieru, înzestrarea martorilor acuzării cu bani, de către

colaboratorii organelor de drept, așa cum este înscris în materialele cauzei penale, de fapt nu a avut loc.

De asemenea, o importanță deosebită îl prezintă și faptul că - deși în textul proceselor-verbale privind consemnarea măsurii speciale de investigație documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice este indicat că aceste acțiuni procesuale au fost efectuate cu participarea specialistului din cadrul DAO a CNA, Vlad Stolear, în ambele procese-verbale, cât și pe stenogramele anexe la acestea, lipsește semnătura acestuia, rezultând, astfel că ultimul nu a participat la întocmirea proceselor-verbale în care au fost fixate acțiunile procesuale, din care motiv aceste acte nu corespund realității, fapt ce implică ca consecință nulitatea probatorie a elementelor de fapt fixate în aceste procese-verbale și în stenogramele anexe la acestea.

Menționează recurentul că, deși din conținutul înregistrărilor video și audio anexate la procesele-verbale privind documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, este evident că aceste înregistrări au fost efectuate de către martorii Ion Melniciuc și Mariana Beschieru, contrar prevederilor Codului de procedură penală, aceste procese-verbale nu conțin în textul lor mențiuni privitor la faptul că, acești martori au participat la efectuarea acestei acțiuni speciale de investigație și că anume ei au efectuat aceste înregistrări și nu conțin nici semnăturile acestora, mai mult, materialele dosarului penal, nu conțin procese-verbale privind ridicarea de la martori a tehnicii speciale cu care au fost efectuate înregistrările audio și video în cadrul efectuării măsurii speciale de investigație, astfel că în conținutul materialelor cauzei penale lipsește o confirmare a legalității procedurii de ridicare a acestei tehnici.

Totodată, deși acțiunea procesuală de percheziție corporală a fost efectuată la 07 februarie 2014, după finisarea acțiunii de transmitere sub control a banilor, legalitatea acestui mijloc de probă nu poate fi apreciată separat de acțiunea procesuală de transmitere sub control a banilor, ci doar în coraport cu ilegalitatea ultimei.

În același timp, indicarea în conținutul procesului-verbal de percheziție a datelor de identificare a bancnotelor predate benevol de către inculpat, este un fapt lipsit de valoare probatorie, deoarece aceste date au fost fixate anterior transmiterii sub control a banilor, doar în conținutul procesului-verbal de examinare a mijloacelor bănești, care a fost întocmit cu 31 de zile înaintea pornirii urmăririi penale și care la rândul său este lovit de nulitate juridică.

Sușține recurentul că, este lipsit de valoare probatorie și raportul de expertiză nr. 54 din 18 februarie 2014, prin care s-a stabilit că bancnotele ridicate în cadrul percheziției, au fost confecționate la întreprinderea specializată pentru confecționarea banilor și hârtiilor de valoare și urmează a fi exclus în calitate de probă deoarece derivă din probe acumulate în mod ilegal.

Indică recurentul că, un alt motiv de ilegalitate a acumulării probelor, invocat în cererea de apel, asupra căruia instanța de apel a omis să se expună, este modul în care înregistrarea audio a discuției ce a avut loc la 07 februarie 2014 la ora 08.40, efectuată de către martorul Ion Melniciuc, a intrat în posesia organului de urmărire penală, deoarece, în conținutul procesului-verbal de ridicare a suportului material pe care se conținea înregistrarea audio, este indicat că înregistrarea convorbirii din 07 februarie 2014, a fost ridicată de la Ion Melniciuc

pe suport material CD-R, care, a fost recunoscut în calitate de corp delict, însă, în instanța de judecată, martorul Ion Melniciuc în repetate rânduri a declarat că a transmis la 07 februarie 2014, procurorului Andrei Balan dictofonul cu înregistrarea audio, fapt indicat și în textul sentinței, doar ulterior, după ce martorul a fost corectat de către procuror în ședința de judecată, acesta și-a schimbat mărturiile și a declarat că a transmis înregistrarea pe CD.

Mai mult, conform declarațiilor înscrise în procesele-verbale de audiere a martorilor Ion Melniciuc și Mariana Beschieru întocmite în cadrul urmăririi penale la 07 februarie 2014, Ion Melniciuc avea la sine dictofonul cu înregistrarea audio, pe care martorul s-a oferit să-l prezinte procurorului, acest fapt fiind indicat expres în conținutul proceselor-verbale de audiere.

Astfel, conținutul probatoriu al procesului-verbal de ridicare, este lovit de nulitate juridică, reieșind din faptul că datele înscrise în acesta nu corespund realității de fapt, corpul delict al suportului material CD-R, care de fapt nu a fost ridicat de la Ion Melniciuc nu poate constitui mijloc de probă.

Susține recurentul că, toate mijloacele probatorii expuse mai sus, inclusiv înregistrările audio și video, se referă prin sine doar la aspectul exterior al transmiterii de către martorii Ion Melniciuc și Mariana Beschieru a banilor și nu indică asupra scopului coruptibil al transmiterii acestor bani.

Mai indică recurentul că, instanța de apel a omis a se expune asupra motivului indicat în apel referitor la contradictorialitatea mărturiilor depuse în cadrul procesului penal de către Ion Melniciuc și Mariana Beschieru, or, conform proceselor-verbale de audiere acestora în calitate de martori - în luna octombrie 2013, când aceștia se aflau în biroul ofițerului de urmărire penală din IP Nisporeni, Ghenadie Andronache, polițistul le-a comunicat că are în procedură două cauze penale, pornite la plângerea Valentinei Istrati, care la acel moment tot se afla în birou. Prima cauză penală era pornită pe faptul sustragerii prin jaf a unui lăntșor de aur, iar a doua cauză penală pe faptul unei escrocherii în sumă de 12000 lei, bani pe care Ion Melniciuc i-a însușit de la Valentina Istrati în legătură cu un caz de divorț, deci, Ion Melniciuc și Mariana Beschieru au fost informați despre faptul că Valentina Istrati solicită restituirea banilor de care a fost deposedată, inclusiv de către ofițerul de urmărire penală, în luna octombrie 2013, iar falsul în declarațiile depuse în cadrul ședinței de judecată este evident.

La fel, acest fapt se confirmă prin declarațiile depuse în calitate de bănuit de către Mariana Beschieru în cauza penală nr. 2013240310, materialele căreia au fost anexate de către procuror în calitate de probă în prezenta cauză penală și prin declarațiile depuse în cauza penală de martorii Valentina Istrati și Serghei Istrati.

Mai mult, spre deosebire de Ion Melniciuc, care a declarat, inclusiv în instanța de judecată că, nu a fost stabilită o sumă concretă de bani pe care aceștia urmau să o plătească, în cazul în care Teodor Diaconu îi dădea indicația inculpatului să claseze cauza penală, Mariana Beschieru a declarat în cadrul confruntării efectuate la urmărirea penală că, inculpatul a stabilit concret suma de bani pe care aceștia urmau să o plătească ca fiind 200 de euro.

Susține recurentul că, deși în cadrul urmăririi penale Mariana Beschieru a dat declarații aproximativ similare cu cele ale concubinului său, referitor la discuțiile ce au avut loc la 05 februarie 2014 cu referire la procurorul șef-adjunct al Procuraturii raionului Nisporeni, Teodor Diaconu și respectiv privind

circumstanțele expuse mai sus, în cadrul examinării cauzei penale în instanța de judecată, Mariana Beschieru a renunțat la declarațiile depuse la urmărirea penală și a declarat că - la 05 februarie 2014, careva discuții referitor la Teodor Diaconu nu au existat.

Menționează recurentul că, se mai constată falsul în declarațiile depuse de Ion Melniciuc și prin faptul că, acesta în mod insistent a declarat că, el nu a efectuat un apel telefonic către abonatul cu nr. 69999398 - Teodor Diaconu, or, conform listei convorbirilor telefonice de intrare și ieșire efectuate de martorul Ion Melniciuc, anexate în calitate de probă, la 04 februarie 2014, a efectuat un apel telefonic de ieșire către abonatul cu nr. 69999398.

La fel, conform listei convorbirilor telefonice de intrare și ieșire efectuate de către Ion Melniciuc, anexată la materialele cauzei penale în calitate de probă, înainte de pornirea urmăririi penale, cu câteva minute până la începerea efectuării înregistrării și la câteva minute după finisarea acesteia, martorul Ion Melniciuc a discutat în mod repetat cu posesorul telefonului mobil cu nr. 60060024, iar la solicitarea părții apărării privind dispunerea colectării informației privind posesorul nr. de telefon 60060024 pentru identificarea oficială a abonatului, prima instanță, contrar prevederilor art. 314 alin. (1) Cod de procedură penală, a respins cererea părții apărării.

Specifică recurentul că, la finele audierii martorului Mariana Beschieru în ședința de judecată, fiind întrebată despre scopul transmiterii banilor către inculpat, sub formă de concretizare a răspuns că, *banii au fost transmiși pentru a închide dosarul penal al lui Ion Melniciuc pe huliganismul cu Istrati*, fiind evident că martorul s-a referit la cauza penală, pornită pe faptul săvârșirii de către Ion Melniciuc a infracțiunii de huliganism în privința lui Serghei Istrati, în conformitate cu art. 287 alin. (2) Cod penal, însă, grefierul, contrar prevederilor art. 83 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, a completat în mod abuziv declarația martorului Mariana Beschieru și a introdus în înscrisul anexă la procesul-verbal al ședinței de judecată în loc de cuvântul „Istrati” enunțul „partea vătămată Istrati Valentina”.

La solicitarea scrisă a apărării privind corectarea erorii comise în cadrul întocmirii înscrisului în care au fost fixate declarațiile martorului Mariana Beschieru, anexă la procesul-verbal al ședinței de judecată, în vederea necesității aducerii înscrisului în conformitate cu conținutul înregistrării audio a ședinței de judecată, prima instanță a refuzat să primească și să examineze cererea, fiind astfel încălcat dreptul inculpatului stabilit de art. 66 alin. (2) pct. 18) Cod de procedură penală, iar acțiunea primei instanțe constituie o încălcare brutală a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CțEDO.

Menționează recurentul că, o dovadă în plus asupra faptului că, Mariana Beschieru s-a referit anume la cauza penală pornită pe faptul săvârșirii infracțiunii de huliganism de către concubinul său și nu la cauza penală pornită pe faptul săvârșirii infracțiunii de jaf, este faptul că martorul a declarat că, a transmis banii pentru a închide dosarul penal al lui Ion Melniciuc și nu a menționat nimic despre încetarea urmăririi penale în privința sa.

Mai mult, cauza penală de huliganism a fost pornită la 11 martie 2014, la o lună de la 07 februarie 2014 și respectiv, această cauză penală, nu a fost niciodată în gestiunea inculpatului.

Specifică recurentul că, în cadrul confruntării, martorul, ascultând declarațiile inculpatului, conștientizând că, de fapt nu a existat o planificare de către procurori a înscenării unei transmiteri de mită, cu scopul de a-l reține pe acesta și că, intenția procurorului Octavian Zmeu era de a transmite banii părții vătămate Valentina Istrati, a declarat că vrea să-și retragă denunțul și să-și schimbe declarațiile, însă procurorul l-a amenințat pe Ion Melniciuc că, pentru schimbarea declarațiilor o să poarte răspundere penală, iar martorul, conștientizând pericolul real de a fi tras la răspundere penală, a refuzat de a-și duce intenția până la capăt și a depus în continuare declarații mincinoase, pentru a nu fi pedepsit pentru depunerea denunțului calomnios.

În acest mod s-a expus și Curtea Supremă de Justiție cu referire la o situație similară, în decizia din 11 iunie 2014, în cadrul dosarului nr. 1ra-909/14, unde a indicat că, argumentul procurorului, precum că vinovăția inculpatului se dovedește prin declarațiile părții vătămate, nu poate fi reținut, dat fiind că, instanțele au stabilit că acestea sunt contradictorii și divergențele între ele nu au fost elucidate.

Sușține recurentul că, în prezenta cauză penală martorii Ion Melniciuc și Mariana Beschieru, au statut de persoane cointeresate, iar în acest sens, asupra caracterului vicios al declarațiilor depuse de către martorii denunțatori, s-a expus în repetate rânduri Curtea Supremă de Justiție, pe cauzele penale nr. 1ra-697/13 din 13 august 2013 și nr. 1ra-439/14 din 27 mai 2014.

CEDO în cadrul hotărârii pe cauza Kraska vs. Elveția, din 19 aprilie 1993, a indicat asupra faptului că, instanțele de judecată sunt obligate de a efectua o examinare adecvată a argumentelor și probelor invocate de părți, fără a prejudicia constatarea relevanței lor pentru hotărâre.

Recurentul invocă că, instanțele de fond nu au luat în considerație la adoptarea hotărârilor, declarațiile martorilor Valentina Istrati, Serghei Istrati și Teodor Diaconu, copia autenticată a procesului-verbal de audiere suplimentară a Valentinei Istrati în calitate de parte vătămată în cauza penală nr. 2013240310 din 24 decembrie 2013.

Totodată, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, partea apărării a depus o cerere în care a fost solicitată anularea parțială a încheierii Judecătoriei Călărași din 17 aprilie 2015, în partea ce ține de refuzul instanței de a recunoaște copia autenticată a procesului-verbal întocmit la 24 decembrie 2013 în cauza penală nr. 2013240310, în calitate de mijloc material de probă și respectiv a fost solicitată admiterea și examinarea în calitate de mijloc material de probă a copiei autentificate a procesului-verbal, însă, în afara oricăror limite ale legalității, în cadrul ședinței de judecată, instanța de apel nu a soluționat cererea depusă și nu s-a expus asupra acesteia.

Sușține recurentul că, unica probă a acuzării care se află în contradicție cu declarațiile inculpatului privind scopul transmiterii la 07 februarie 2014 a banilor în sumă de 1000 de euro, o constituie declarațiile martorilor Ion Melniciuc și Mariana Beschieru, pe când restul probelor, inclusiv cele acumulate în mod ilegal, nu indică asupra scopului coruptibil al transmiterii banilor.

Totodată, inculpatul Octavian Zmeu nu și-a schimbat declarațiile în cursul procesului penal, fapt ce constituie, după părerea recurentului, un argument ce indică asupra superiorității sub aspect de veridicitate a mărturiilor depuse de acesta în cauza penală, în raport cu cele depuse de martorii Ion Melniciuc și Mariana

Beschieru.

La fel, recurentul indică că, un element esențial al circumstanțelor în care au fost transmiși banii la 07 februarie 2014, este faptul că inculpatul a refuzat propunerea lui Ion Melniciuc de a merge în biroul de serviciu și a rămas în curtea Procuraturii raionului Nisporeni, astfel, locul unde au fost transmiși banii, se afla la o distanță de câțiva metri de ușa de acces a procuraturii și era vizibil atât pentru persoanele care eventual puteau să iasă sau să intre în clădirea procuraturii, cât și pentru persoanele care eventual puteau să privească prin geamurile clădirii procuraturii, unul din geamuri fiind amplasat chiar de asupra locului în care au fost transmiși banii, deci, transmiterea de fapt a banilor s-au produs într-un loc public, într-o zi de lucru, aproximativ la ora 15:30, fapte din care rezultă că inculpatul nu avea intenția de a atribui transmiterii banilor un caracter ascuns, deoarece era conștient că acțiunile sale nu poartă un caracter ilegal.

De asemenea, o importanță deosebită o are comportamentul inculpatului care, nu a încercat să se eschiveze de la reținere sau să împiedice stabilirea în posesia sa a banilor care i-au fost transmiși de către martorii Ion Melniciuc și Mariana Beschieru.

5.1. Inculpatul Octavian Zmeu, la 14 septembrie 2016, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a depus recurs ordinar suplimentar, prin care a solicitat casarea deciziei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivare a invocat că, ilegalitatea deciziei instanței de apel, apreciată prin prisma jurisprudenței CEDO, având în vedere încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, se exprimată prin refuzul instanței de apel de a se expune în decizia emisă, asupra tuturor motivelor invocate în apel, obligație impusă prin art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală și de a verifica declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, obligație impusă prin art. 414 alin. (2), (6) Cod de procedură penală.

Motivând respingerea apelului, instanța a făcut trimitere directă la textul sentinței primei instanțe, cu toate că conținutul textului la care s-a făcut trimitere, nu se referă în nici un mod la motivele invocate în cererea de apel.

Conform jurisprudenței CEDO, (cauzele *Suominen vs. Finlanda*; *Ruiz Torija vs. Spania*; *Hiro Balani vs. Spania*; *Garcia Ruiz vs. Spania*; *Helle vs. Finlanda*; *Kraska vs. Elveția*; *Perez vs. Franța*; *Buzescu vs. România*; *Donandze vs. Georgia*), acțiunile instanței de apel, constituie o violare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 alin. (1) CțEDO.

6. Asupra recursului depus la 15 februarie 2016, a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru respingerea acestuia, menționând că, hotărârile adoptate denotă faptul că erori de drept la examinarea acestei cauze nu au fost comise.

Instanțele de judecată, verificând probele administrate legal de organul de urmărire penală și verificate în ședințele de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-au dat apreciere corectă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, just ajungând la concluzia de vinovăție a lui Octavian Zmeu în săvârșirea infracțiunii incriminate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza

materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente

Cu referire la recursul depus la 15 februarie 2016

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Din conținutul recursului declarat rezultă că inculpatul invocă ca temeiuri de drept pct. 6), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și anume că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și când norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Însă, aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului respectiv, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel corect a reținut că prima instanță a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 324 alin. (3) lit. a) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inculpatului (pct. 4. din decizie).

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță.

Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea CEDO Garcia Ruis vs. Spaniei, Helle contra Finlandei).

Pe lângă aceasta, recursul dat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, care nici nu conțin referire la concrete erori de drept și

clar definite, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond au apreciat circumstanțele cauzei și probele administrate.

Însă, pornind de la relevanțele art. art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel este lipsită de orice suport legal.

Este de observat că motivele invocate în recursul menționat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct. 2 - 5 din decizie), iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CEDO (hotărârea CEDO Bujnița vs. Moldova), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Mai mult, Colegiul menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, just a concluzionat că prima instanță, analizând probele administrate corect a stabilit și a reținut în sarcina lui Octavian Zmeu încadrarea juridică corespunzătoare prevăzută la art. 324 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În același context, Colegiul penal menționează că, deși art. 6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, totodată Curtea Europeană a clarificat că acest lucru nu impune formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (hotărârea CEDO Van de Hurk vs. Olanda).

Modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor fiecărei cauze în parte (hotărârea CEDO Hiro Balani vs. Spania).

Din atare considerente, instanța de recurs opinează că, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelul procurorului și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată.

Referitor la alegațiile recurentului privind faptul că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, partea apărării a depus o cerere în care a fost solicitată anularea parțială a încheierii Judecătoriei Călărași din 17 aprilie 2015, în partea ce ține de refuzul instanței de a recunoaște copia autenticată a procesului-verbal întocmit la 24 decembrie 2013 în cauza penală nr. 2013240310, în calitate de mijloc material de probă și respectiv a fost solicitată admiterea și examinarea în calitate de mijloc material de probă a copiei autentificate a procesului-verbal, însă,

în afara oricăror limite ale legalității, în cadrul ședinței de judecată, instanța de apel nu a soluționat cererea depusă și nu s-a expus asupra acesteia, Colegiul penal ține să menționeze că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel din 11 decembrie 2015, legalitatea căruia nu a fost contestată de către participanții la proces, la întrebarea instanței dacă participanții la proces au careva cereri sau demersuri, doar avocatul Alexandru Bogos a solicitat instanței de a anexa la materialele cauzei certificatele care confirmă absența motivată a inculpatului de la ședințele anterioare, respectiv alte cereri sau demersuri de către participanții la proces nu au fost înaintate (f.d.162-171, vol.III).

Criticele recurentului referitor la administrarea de către organul de urmărire penală a probelor cu încălcarea legislației procesuale penală, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de apel și, căroră instanța de apel, le-a dat o motivare corespunzătoare și argumentată, soluție pe care instanța de recurs o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16 februarie 2010, a statuat că, art. 6 §1 din CȚEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (hotărârea *Van de Hurk vs Olanda*, din 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Referitor la alegațiile recurentului privind faptul că, la finele audierii martorului Mariana Beschieru în ședința de judecată a primei instanțe, fiind întrebată despre scopul transmiterii banilor către inculpat, sub formă de concretizare a răspuns că, *banii au fost transmiși pentru a închide dosarul penal al lui Ion Melniciuc pe huliganismul cu Istrati*, fiind evident că martorul s-a referit la cauza penală, pornită pe faptul săvârșirii de către Ion Melniciuc a infracțiunii de huliganism în privința lui Serghei Istrati, în conformitate cu art. 287 alin. (2) Cod penal, însă, grefierul, contrar prevederilor art. 83 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, a completat în mod abuziv declarația martorului Mariana Beschieru și a introdus în înscrisul anexă la procesul-verbal al ședinței de judecată în loc de cuvântul „Istrati” enunțul „partea vătămată Istrati Valentina”, iar la solicitarea scrisă a apărării privind corectarea erorii comise în cadrul întocmirii înscrisului în care au fost fixate declarațiile martorului Mariana Beschieru, anexă la procesul-verbal al ședinței de judecată, prima instanță a refuzat să primească și să examineze cererea, fiind astfel încălcat dreptul inculpatului stabilit de art. 66 alin. (2) pct. 18) Cod de procedură penală, iar acțiunea primei instanțe constituie o încălcare brutală a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CȚEDO, Colegiul penal ține să menționeze că, potrivit art. 337 alin. (1) Cod de procedură penală, declarațiile inculpatului, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile și ale martorilor în ședința de judecată se consemnează în scris de grefier ca documente separate care se anexează la procesul-verbal.

Declarația scrisă se citește de către grefier, iar dacă persoana care a depus-o cere, i se oferă posibilitatea să o citească.

Dacă persoana care a depus declarația confirmă conținutul ei, o semnează pe fiecare pagină și la sfârșit. Dacă persoana care a depus declarația nu poate semna sau refuză să o semneze, despre aceasta se face mențiune în declarația consemnată,

indicându-se motivele refuzului.

Astfel, se reține că martorul Mariana Beschieru a semnat procesul-verbal de audiere, confirmându-se astfel faptul că aceasta a fost de acord cu declarațiile consemnate de către grefier în procesul-verbal.

Totodată, la materialele cauzei nu a fost anexată cerere înaintată de inculpat sau apărare prin care să fie solicitat faptul corectării erorii comise de către grefier în procesul-verbal de audiere a martorului Mariana Beschieru, precum și procesul-verbal al ședințelor de judecată nu conține careva mențiuni referitor la solicitarea inculpatului sau a apărării privitor la corectarea erorii menționate, nefiind posibil pentru instanța de recurs de a stabili temeinicia alegațiilor recurentului, ținând cont și de faptul că asupra procesului-verbal de audiere a martorului Ion Melniciuc, apărarea împreună cu inculpatul au depus cerere privind corectarea erorilor admise (f.d.163-165, vol.III), care a fost respinsă de către prima instanță (f.d.152, vol.III).

Deci, odată ce nu poate fi stabilită temeinicia alegațiilor recurentului referitor la refuzul primei instanțe de a primi și examina cererea scrisă înaintată de apărare, nu poate fi stabilită încălcarea de către instanță a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CȚEDO.

Totodată, recurentul a invocat în cererea de recurs că, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, însă Colegiul penal ține să specifice că, potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt reprezintă stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

În sensul dat se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar.

Cu referire la temeiul prevăzut de pct. 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, recurentul a invocat că, în decizia din 11 iunie 2014, în cadrul dosarului nr. 1ra - 909/14, a fost indicat că, argumentul procurorului, precum că vinovăția inculpatului se dovedește prin declarațiile părții vătămate, nu poate fi reținut, dat fiind că, instanțele au stabilit că acestea sunt contradictorii și divergențele între ele, precum și că nu au fost elucidate asupra caracterului vicios al declarațiilor depuse de către martorii denunțatori, s-a expus în repetate rânduri Curtea Supremă de Justiție, pe cauzele penale nr. 1ra-697/13 din 13 august 2013 și nr. 1ra-439/14 din 27 mai 2014.

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că, acest temei este îndreptat spre unificarea practicii judiciare, iar la invocarea temeiului respectiv de drept, sarcina probațiunii îi revine recurentului, care prin exemple elocvente cu referire la cauze concrete, trebuie să demonstreze faptul că instanța de recurs în cauze similare, anterior a adoptat soluții contradictorii cu cele reținute în speța în cauză.

Deci, instanța de recurs reține că cauzele penale, la care a făcut referire recurentul în recurs – nr. 1ra-909/14, nr. 1ra-697/13 și nr. 1ra-439/14, nu au

aplicabilitate speței în cauză, deoarece circumstanțele cauzei nu sunt similare speței date, or, în cauza nr. 1ra-909/14, argumentele procurorului precum că vinovăția inculpatului se dovedește prin declarațiile părții vătămate, nu a fost reținut, deoarece instanțele au stabilit că declarațiile sunt contradictorii și conțin divergențe, iar în ședința de judecată a instanței de apel procurorul nu a prezentat proba dată, prin urmare nu a fost posibilă înlăturarea contradicțiilor dintre declarațiile acesteia.

În cauza nr. 1ra-697/13, declarațiile martorului denunțator s-au redus la faptul că acesta a pus banii în portbagaj și a dispărut, iar în cauza nr. 1ra-439/14 declarațiile martorului denunțator nu au fost confirmate prin nici o probă pertinentă și concludentă, iar acuzarea, în afară de declarațiile acestui martor, nu a prezentat și alte probe ce ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Pe când în speța dedusă judecării, după cum s-a evidențiat anterior, instanțele de fond au stabilit că acuzarea a prezentat probe verosimile care coroborează cu declarațiile martorilor Ion Melniciuc și Mariana Beschieru.

Reieșind din baza factologică expusă mai sus, se conchide că corect instanța de apel a menținut sentința primei instanțe care a dispus condamnarea lui Octavian Zmeu în baza art. 324 alin. (4) Cod penal, mai mult, instanța de recurs este solidară cu cele expuse în partea descriptivă a deciziei atacate în vederea motivării acestei soluții.

Pe cale de consecință, în contextul celor relevate, Colegiul penal conchide că concluziile la care au ajuns instanțele de fond privitor la vinovăția inculpatului sunt corecte și corespund materialului probator administrat și cercetat în cadrul ședinței instanței de apel.

În virtutea considerentelor nominalizate în prezenta decizie, constatând că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanțele de fond în privința inculpatului Octavian Zmeu, nefiind identificată de instanța de recurs prezența unei erori judiciare, care ar putea servi drept temei de casare a deciziei recurate, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate criticele formulate de către inculpat în cererea de recurs ordinar deferit spre examinare

Cu referire la recursul depus la 14 septembrie 2016

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului

efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal din 16 decembrie 2015 (f.d.171, vol.III), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului Alexandru Bogos și a inculpatului Octavian Zmeu, cu înștiințarea lor despre pronunțarea și primirea deciziei integrale la 18 ianuarie 2016.

La ședința de judecată din 18 ianuarie 2016, a fost pronunțată decizia motivată în prezenta avocatului Alexandru Bogos, inculpatul neprezentându-se.

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să decurgă din 19 ianuarie 2016, ultima zi pentru declararea recursului fiind 18 februarie 2016, iar recursul ordinar declarat de inculpatul Octavian Zmeu a fost depus la 14 septembrie 2016, prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat de inculpatul Octavian Zmeu, este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpatul *Zmeu Octavian Sergiu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 decembrie 2015, în propria cauză penală, cel din 15 februarie 2016 ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel din 14 septembrie 2016 ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 noiembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev